

Folket och försvaret

Den av Dagens Nyheter genom Sifo ordnade opinionsundersökningen rörande krigsriskan och försvaret — redovisad i förrgår och i går — är på flera punkter av stort intresse. Vad krigsriskan angår tror det stora flertalet med någon åsikt i frågan inte på Sveriges möjlighet att stanna utanför ett storkrig. Detta är inte förvånande; en liknande opinion har observerats vid tidigare tillfällen. Anmärkningsvärt är däremot att endast få svarar ja på den fråga som avser att gälla risken för ett isolerat angrepp. Detta kan emellertid delvis bero på att denna fråga — genom ett förbiseende, för vilket vi själva delar ansvaret — inte blivit alldeles klart formulerad. Frågan lyder: "Hur stor risk tror ni det är att Sverige blir utsatt för ett angrepp av någon främmande makt inom de närmaste 10 åren, utan att stormakterna kommer i krig med varandra?" Självfallet måste ett angrepp som riktas blott mot Sverige betecknas som ett isolerat angrepp, även om ett storkrig småningom utbryter som följd av angreppet. Sannolikt har distinktionen dock inte någon större betydelse.

Glädjande är att den utbredda fredsoptimismen — omkring hälften tror inte på ett storkrig under de närmaste åren — förenas med en så klart positiv inställning till försvaret. Det visar en respektabel förmåga av särskiljande; man förstår försvarets nödvändighet, även då man inte fruktar ett krig inom en nära framtid. Inte mindre än 89 procent anser ett försvar behövt, blott 2 procent svarar nej. Detta måste, även om lika bestämda uppgifter inte finns för äldre tid, innebära en väldig omsvängning på några årtionden; de försvarsnihilistiska stämningarna var starka inom socialdemokratien ännu i början av 30-talet, och de fanns också företrädna inom liberalismen. Det har anmärkts att opinionsundersökningen också borde ha gällt frågan om försvarets styrka, men en avvägning av de skilda alternativen på detta område kan man inte rimligen begära av genomsnittsväljarna.

Det största intresset har dock svaren på frågorna kring atomvapnet. Opinionsen för ett dylikt vapen har ökat från 40 till 43 procent sedan förra våren, medan 36 procent svarar negativt och 21 procent inte uttalar någon åsikt. Uppgifterna är märkliga med tanke på att det stora flertalet ledande politiker ännu inte deklarerat sin uppfattning och att endast en av partiledarna, hr Hjalmarson, tagit klar position för anskaffande av det nya vapnet. Bland männen finns rent av en abso-

lut majoritet (51 procent) för kärnvapen, medan ett flertal kvinnor (44 procent) är motståndare. Den irrationella skrämselpropaganda som bedrivs särskilt inom den socialdemokratiska kvinnorörelsen är sannolikt en huvudsak till denna olikhet i könsens hållning. I England, där tidigare en liknande motsättning funnits inom arbetarpartiet, har man kunnat fastslå att sedan partiet i höstas deklarerade en positiv linje oppositionen bland kvinnorna snart vek tillbaka. Om Sveriges demokratiska partier ställde sig på samma ståndpunkt som snart sagt alla andra demokratiska partier i världen, tvivlar väl ingen på att en överväldigande opinion skulle uppnås för denna modernisering av vårt försvar.

Än mer väsentligt är att motståndsviljan har visats vara starkt beroende av om vi har de nya vapnen eller inte. Om Sverige hotas med atomvapen, men saknar dessa, anser mer än en tredjedel att vi inte bör försvara oss eller att det är tveksamt om vi så skall göra. Om vi i samma läge har atomvapen, sjunker denna procent av defaitister utomordentligt starkt. Särskilt bör understry-

kas att i åldern 16—34 år 32 procent anser att vi inte skall försvara oss utan atomvapen, medan blott 7 procent har denna defaitistiska hållning för det fall att vi har atomvapen. Ungdomen, som har att sköta det aktiva försvaret, har tydligen svårt att förstå den ståndpunkt enligt vilken vi bör försvara oss endast med vapen som är praktiskt taget verkningslösa i jämförelse med angriparens. Man vill värja sig mot ett angrepp, men man vill ha moderna vapen att värja sig med.

Motståndet mot en svensk anskaffning av atomvapen — även utifrån, om vi inte inom kort kan tillverka dem i Sverige — kan inte länge med framgång upprätthållas. Danmark och Norge har, eller får inom den närmaste tiden, överföringsanordningar för taktiska atombomber; i händelse av anfall är de försäkrade om själva bomberna och dessutom om generell militär hjälp från sina allierade, främst USA. De taktiska atombomberna, som uppenbart har ett rent defensivt syfte, blir efter allt att döma inom ett par år lika vanliga, lika konventionella vapen som de granater vårt artilleri eller vårt flyg nu förfogar över. Att sätta gränsen för det tillåtna försvaret vid kärnvapen, vid avgörande vapen, blir i längden alltför genomskinligt vettlöst. Det kommer att framstå som brottsligt att hålla på försvaret och att samtidigt säga nej till effektiva försvarsmedel

Febr. 9 l. 4 k.

1 ul. 6 m. 2 a

Sia 22

USA etc. för mass